

Csiki Varga Tamás¹: Trump és a Panama-csatorna

Vezetői összefoglaló

- Donald Trump Panamában „fut az események után”, miután az elmúlt két elnökségi ciklusban sem ő, sem Joe Biden nem tett érdemi lépéseket sem a kínai gazdasági befolyás és infrastrukturális jelenlét erősítésének megelőzésére, sem visszaszorítására.
- Trump felemlegetett „sérelmek” nem valósak, sőt tényszerűen cáfolhatók. Ezek ebben az esetben a nyomásgyakorlást szolgálják hamis állításokkal, tévedésekkel, féligazságokkal alátámasztva az amerikai kommunikációs álláspontot.
- A tényleges amerikai érdekek valóban igazolhatóak: kereskedelmi, szállítmányozási, infrastrukturális, befektetési, hírszerzési és katonai téren is igyekeznek visszaszorítani a valós vagy feltételezett kínai jelenlétet és befolyásolási képességet. Ehhez nincs szükség a Csatorna-övezet vagy Panama katonai megszállására.
- Panamában a kínai vállalatok, így befolyás térnyerésének részben az állami támogatású stabil pénzügyi-befektetői háttér, részben a versenyképes amerikai ajánlatok, a megfelelő politikai figyelem hiánya volt az oka. Ezt a hibás stratégiai számítást igyekszik most a Trump adminisztráció kijavítani – a regionálisan nagyobb horderejű migrációs ügyekhez kapcsolva a Panama-csatorna és a kínai partnerség ügyét.
- Marco Rubio külügyminiszteri látogatása nyomán már be is jelentették, hogy Panama nem újítja meg részvételét az „Egy Ut Egy Övezet” Kezdeményezésben. Tartós ellensúlyt azonban csak a versenyképes amerikai befektetések és technológia-transzfer teremthetne Panamában és a tágabb térségben is.

Ahogy Grönland esetében², Donald Trump a Panama-csatornára vonatkozóan is bejelentette „igényét” arra vonatkozóan, hogy újból megerősítse az amerikai befolyást a stratégiai jelentőségű közlekedési–szállítási útvonal és az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra felett. Avagy Trump megfogalmazásában „visszaszeresse a csatornát”.³ A migrációs tárgyalások mellett e cél elérését szolgálta Marco Rubio amerikai külügyminiszter február 2-i útja, amely beiktatása után elsőként Latin-Amerikába, ezen belül is Panamába vezetett. Az elemzés az amerikai igény valóságtartalmát, a reális lehetőségeket és a nyomásgyakorlás várható következményeit tekinti át.

Miért fontos (újra) a Panama-csatorna az Egyesült Államoknak?

Az amerikai nagyhatalmi érdekek és befektetések hosszú múltra tekintenek vissza Panamában.⁴ A Panama-csatorna története a 19. századig nyúlik vissza, amikor a francia diplomata és vállalkozó, Ferdinand de Lesseps kezdett bele az építésbe 1881-1899 között. Azonban a rendkívüli természeti és technológiai nehézségek és a finanszírozáshoz kapcsolódó gyanús ügyek hatására – például 800.000 befektető pénzét költötték el döntő eredmény nélkül; innen származik a „panamázik” kifejezés is – a projekt nem haladt.

Ezzel párhuzamosan, ebben az időszakban zajlott az Egyesült Államok kontinentális hegemoniáért folytatott versengése: az amerikai győzelemmel záruló 1898-as spanyol-amerikai háború zárta le Dél- és Közép-Amerika spanyol gyarmatosítását, véget vetve a spanyol jelenlétnek. Kuba függetlenné vált, Washington pedig megszerezte Puerto Rico, valamint a Csendes-óceán térségében Guam és a Fülöp-szigetek feletti fennhatóságot. Panama térsége ekkor még Kolumbia fennhatósága alatt állt.

Felismerve a csatorna építésének stratégiai jelentőségét mind a regionális kereskedelem, mind a haditengerészeti erők mozgása szempontjából az Egyesült Államok keleti és nyugati területei – nem

¹ Csiki Varga Tamás (csiki.tamas@uni-nke.hu) az NKE JLI Stratégiai Védelmi Kutatási Programjának tudományos főmunkatársa.

² CSIKI VARGA Tamás: Trump és Grönland. SVKP Elemzések, 2025/5. 2025. 02. 06. (kézirat)

³ Samantha WALDENBERG – Michael RIOS: [Trump reiterates threat to retake the Panama Canal 'or something very powerful' will happen](#). [online], 2025. 02. 02. Forrás: CNN [2025. 02. 04.]

⁴ Noel MAURER – Carloy YU: *The Big Ditch. How America built, ran, and ultimately gave away the Panama Canal*. Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 2023.

beszélve Dél- és Közép-Amerika, valamint az ázsiai-csendes-óceáni térség – között, Theodore Roosevelt amerikai elnök 1902-ben kezdeményezte a Kongresszusnál, hogy vásárolják ki a finanszírozási nehézségekkel küszködő franciákat a fejlesztésből. A kialakult feltételekkel azonban Kolumbia nem volt elégedett, kevesellték a Panama-csatorna építési területének használatáért felajánlott amerikai kölcsönbérletből származó évi 10 millió dolláros összeget, ezért a kolumbiai törvényhozás nem ratifikálta a szerződést.

Azonban amikor 1903-ban Panama függetlenedni kívánt Kolumbiától, Washington megegyezett a panamai delegációval: elismerte az új állam függetlenségét, amelynek védelmére az Egyesült Államok együtt felhatalmazást is kapott / jogot is szerzett, majd a korábban Kolumbiának felkínált feltételekhez hasonló megállapodást kötött a csatorna megépítéséről és a kapcsolódó terület használatáról (Hay – Bunau-Varilla Szerződés⁵). Amikor Kolumbia katonai erővel tervezte elfojtani a szeparatizmust, az Egyesült Államok az ágyúhasználó diplomáciához folyamodott, és hadihajóival lezárta a térség vizeit, sőt katonákat is partra tett Panamában. Így 1939-ig Panama amerikai protektorátussá vált, aminek során 1921-ben kiegyeztek Kolumbiával is: 25 millió dollárt fizettek és Kolumbia előjogokat is kapott a csatorna használatával kapcsolatban, cserében pedig elismerte Panama függetlenségét. A terület és az ország sorsának rendezése után az építési munkák is lendületes fordulatot vettek, és 1904-1914 között megépültek a csatorna fő infrastruktúra elemei⁶, majd az 1930-as években az átkeléshez szükséges vízszint biztosítása érdekében újabb duzzasztó-gátat is építettek.

A következő fordulat 1964-ben következett be, amikor már hosszú ideje nőtt a helyiek elégedetlensége azzal kapcsolatban, hogy a csatorna-övezet amerikai fennhatóság alatt áll. Heves tiltakozáshullám zajlott le, amiben 20 panamai civil és néhány amerikai tengerészgyalogos is életét vesztette. Ez különösen annak fényében volt ellentmondásos, hogy 1956-ban, amikor a Szezei-csatornát Egyiptom államosította, Washington épp az egykori gyarmatosító Franciaországra és Nagy-Britanniára, saját szövetségeseire gyakorolt gazdasági és diplomáciai nyomást annak érdekében, hogy – a hidegháború árnyékában – meggátolja a katonai beavatkozást. Panamával kapcsolatban azonban egészen 1974-ig nem puhult az amerikai álláspont.

Végül három évnyi tárgyalást követően, 1977-ben írták alá a csatorna sorsát új keretek közé helyező Torrijos–Carter Szerződést⁷, ami 1979. október 1-jei hatállyal megszüntette a Panama-csatorna Övezetet, 1999. december 31-i hatállyal pedig teljeskörű panamai fennhatóságba adta át a csatornát, annak működtetésére pedig létrehozta a Panama-csatorna Hatóságot. Ezzel együtt fogadták el az Örökös semlegességről szóló szerződést⁸ is, ami Panamára bízta a csatorna hatékony működtetését „igazságos, racionális és minden használó számára egyenlő tranzitdíjak mellett” a nemzetközi joggal teljes összhangban. A semlegességi szerződés 5 cikkelye azt is rögzítette, hogy „egyedül a Panamai Köztársaság működtetheti a csatornát, és állomásoztathat katonai erőket, alakíthat ki katonai és védelmi létesítményeket nemzeti területén.”

1997 márciusában a Hong Kongban bejegyzett Hutchinson Whampoa kapta meg a csatorna két végpontján található kikötők, Cristobal és Balboa működtetésének jogát – de nem tulajdonjogát. Akkor még amerikai-panamai közös felügyelet alatt működött a csatorna, sőt Hong Kong is brit fennhatóság alatt állt... A Hutchinson Whampoa 25 évre kötött szerződését 2021 júniusában megújították, mivel nem volt érdemi ellen-javaslat amerikai részéről.

Miután 2016-ra egy harmadik zsiliprendszerrel és egy további csatornaággal bőven megduplázták a csatorna áteresztő képességét – a korábbi 5.000 konténerhez képest 14.000 konténer szállítókapacitását

⁵ [Convention on the Construction of a Ship Canal \(Hay–Bunau Varilla Treaty\)](#). 1903. 11. 18. [online], 2008. Forrás: Lillian Goldman Law Library, Yale Law School [2025. 02. 04.]

⁶ Érdemes megjegyezni, hogy Donald Trump azt is állította, hogy a csatorna építési munkálatai során 38.000 amerikai halt meg, ami nagyon távol áll a valóságtól. Az 1880-as évektől zajló munkálatok alatt 25.000 körülire becsülik a halottak számát, aminek többsége a „francia szakaszra” esett, főleg a szúnyogok által terjesztett különböző vírusos megbetegedések következtében. Az 1904-1914 közötti „amerikai szakasz” idején a becslések szerint 5-6.000 munkás vesztette életét, akik közül 300-350 lehetett amerikai, a többi barbadosi és más Karib-térségbeli. Chris MUELLER – Andre BYIK – Kim BREEN: [What Trump got right and wrong about the Panama Canal at his inauguration. Fact Checks](#). [online], 2025. 01. 20. Forrás: USA Today [2025. 02. 04.]; Rory SULLIVAN: 'It cost us tears and blood': Trump's Panama Canal threat stirs up memories of US imperial past. [online], 2025. 01. 31. Forrás: Euronews [2025. 02. 04.]

⁷ [The Panama Canal Treaty](#). 1977. 09. 07. [online], 2025. Forrás: Treaties.UN.org [2025. 02. 04.]

⁸ [The Treaty Concerning the Permanent Neutrality and Operation of the Panama Canal](#). 1977. 09. 07. [online], 2022. Forrás: Pan Canal.com [2025. 02. 04.]

„New Panamax” besorolású hajók is képesek átkelni –, napjainkban a Panama-csatorna továbbra is a globális tengeri kereskedelem egyik meghatározó útvonala.

Kiemelkedő a jelentőségét az Egyesült Államok számára a tengeri szállítmányozás hatékonysága adja: normál működés mellett ez a leggyorsabb útvonal az amerikai keleti part és Ázsia, illetve Európa és az amerikai nyugati part, valamint Dél- és Közép-Amerika és Ázsia között egyaránt. Az amerikai tengeri kereskedelem 40%-a, 270 milliárd dollár értékben halad át itt; illetve a Panama-csatornán áthaladó áru-forgalom 74%-a az Egyesült Államokból indul, vagy oda érkezik. A második legnagyobb felhasználó egyébként Kína.⁹

Donald Trump „sérelméi”

Donald Trump többször – többek között január 20-i beiktatási beszédében – is azt hangoztatta, hogy „a csatornát bolond módon átadták Panamának, akik megszegették a nekünk tett ígéreteket. Megsértették a szerződésünk szellemiségét és magát a szerződést.”¹⁰

Ami a szerződés megszegését illeti, ezeket a vádakokat nem támasztja alá semmilyen bizonyíték. Mint azt láthattuk, a csatornát az 1977-es szerződésekkel nem „átadták” Panamának, hanem mindkét fél által elfogadott szerződéses rendezéssel Panama nemzeti szuverenitását állították helyre.

A Panama-csatorna Hatóság az ezredforduló óta egységes, transzparens díjszabás szerint, az átkelő hajók mérete és típusa, rakománya szerint határozza meg az átkelés standard díját. Kiegészítő díjtételeket jelenthet a ki- és berakodás a helyi kikötőkben. A díjszámítás kalkulátora egyébként nyilvánosan elérhető online is.¹¹ Ezt az módosíthatja, ha a csatorna áteresztő-kapacitása csökken, és így a keresleti oldal feltorlódik, ami akkor fordul elő, amikor a csatorna-övezetben a tartós szárazság következtében a vízszint lecsökken – ahogy erre 2023-2024-ben az El Niño jelenség hatására valóban volt példa. 2023 nyarán 21 napos várakozási idő gyűlt így össze, és a szállítási díjak 14%-kal nőttek egy év alatt az ömlesztett áruk (gabona, szén), 12%-kal a járműszállítmányok, valamint 5%-kal cseppfolyósított földgáz (LNG) esetében.¹² Azonban semmi nem utal arra, hogy akár ilyen, akár más esetekben az amerikai hajókat bármilyen hátrány érte volna, még ha a kereskedelem nagyobb volumenéből eredően összességében az amerikai szállítmányokért többet is fizetnek.

A csatorna semleges státuszát sem sértették meg. Bármely nemzet hajói zavartalanul használhatják az útvonalat, ha kifizetik az átkelés díját. Katonai értelemben semmilyen fenyegetést nem láthatunk. Az 1977-es szerződés egyébként arról is rendelkezett, hogy az Egyesült Államoknak joga van katonailag beavatkozni, ha belső konfliktus, vagy egy külső hatalom tevékenysége akadályozza a csatorna működését, és ez napjainkig érvényben van. Ennek 1990 óta valamivel nagyobb jelentősége lenne, mert akkor az amerikai katonai beavatkozást, Manuel Noriega tábornok elmozdítását követően a panamai haderőt fel is oszlatták. Azonban ilyen eset sem áll fenn – Jose Raul Mulino panama elnök külön leszögezte, hogy nem tartózkodnak kínai katonák az ország területén¹³ –, még ha feltételezhetjük is, hogy Donald Trump e logika mentén a kínai csatornahasználatot és az üzemeltetésben szerzett pozícióit tekinti „külső beavatkozásnak”.

Miben áll a kínai jelenlét – és lehetséges kockázata – Panamában?

Donald Trump azt is mondta, hogy „Kína működteti a Panama-csatornát. De mi nem Kínának adtuk. Mi Panamának adtuk, és visszavesszük.”¹⁴ Ez az állítás sem valós. A csatorna működését és az átkelést a Panama-csatorna Hatóság felügyeli, ami egy panamai kormányzati ügynökség. Ebbe sem Kínának, sem az Egyesült Államoknak nincs beleszólása, a Hatóság felügyelő bizottságának tagjait is a panamai kormány nevezi ki.

⁹ Expert context: [What's going on with Trump and the Panama Canal?](#) [online], 2025. 01. 27. Forrás: Atlantic Council [2025. 02. 04.]

¹⁰ Andrew ROTH: [Trump claims to be 'peacemaker' as he vows to 'take back' Panama canal.](#) [online], 2025. 01. 20. Forrás: The Guardian [2025. 02. 04.]

¹¹ [Calculator – maritime services estimation.](#) [online], 2025. Forrás: Pan canal.com [2025. 02. 04.]

¹² Expert context..., i.m.

¹³ ['There is nothing to discuss, the Panama Canal is Panamanian', Murino tells Trump.](#) [online], 2024. 12. 26. Forrás: Newsroom Panama [2025. 02. 04.]

¹⁴ ROTH: i.m.

A kínai szerepvállalás a csatornához kapcsolódó kikötői terminálok esetében érhető tetten, és ez sérteti az amerikai érdekeket. A csatorna közvetlen térségében öt kikötő biztosítja a be- és kijutást, illetve a szállítmányozást: az atlanti-parton Colón városánál három kikötő – egy tajvani, egy amerikai, egy pedig kínai cégek irányítása alatt (de nem tulajdonában) –, a csendes-óceáni parton Panamaváros mellett két kikötő – egy szingapúri és egy kínai irányítás alatt –. A két kínai kötődésű kikötőt működteti 1997 óta a Hong Kongban bejegyzett Hutchinson Whampoa, és 25 évre kötött szerződését 2021 júniusában megújították. Amerikai szakértők már akkor szót emeltek azzal kapcsolatban, hogy egy jobb pénzügyi ajánlattal meg kellene ezt előzni¹⁵, azonban ilyenre nem került sor – Trump pedig már nem ült az elnöki székben, hogy befolyásolni tudja az ügyet.

A két kikötő üzemeltetési joga jelenleg kevésbé fenyeget azzal, hogy meg tudnák akadályozni az amerikai kereskedelmi forgalom áthaladását, még kevésbé a haditengerészetit a térség legerősebb katonai hatalmának szomszédságában és a fennálló jogi garanciák (és legitim beavatkozási, védelmi lehetőségek) mellett. Ugyanakkor arra jelentős ráhatása lehet a kínai cégeknek, hogy a kereskedelmi forgalomban milyen áruk, honnan és hova jutnak el. Ugyanakkor a 2020-ban elfogadott, Hong Kongra vonatkozó kínai nemzetbiztonsági törvény lehetővé teszi, hogy a kormányzat (a Kínai Kommunista Párt) különleges esetekben gazdasági szereplőket is befolyásoljon és felhasználjon céljai eléréséhez, legyen szó akár hírszerzésről, akár konkrét katonai műveletekről. A kettős felhasználású, civil és akár katonai célokat is kiszolgáló kínai infrastruktúra-fejlesztésekre és beruházásokra az elmúlt években egyre többször igyekezett felhívni a figyelmet az Egyesült Államok Déli Stratégiai Parancsnoksága (U.S. SOUTHCOM),¹⁶ és mára ez megragadta az elnöki adminisztráció figyelmét is.¹⁷

Az amerikai gazdasági-infrastrukturális aggodalmak mögött egyébként komolyabb fejlemények is állnak. 2016-ban 900 millió dollárért a kínai Landbridge Group megszerezte a Margarita szigetén lévő szabadkereskedelmi övezetet, ami a nyugati félteke legnagyobb ilyen zónája, majd jelentős infrastruktúra-fejlesztésbe kezdtek. Megnövelték a kikötő méretét és vízmélységét, hogy a legnagyobb kereskedelmi hajókat is be tudja fogadni. Az elmúlt években több hídépítési projektet is kínai vállalatok nyertek el – aminek részben az állami támogatású stabil pénzügyi-befektetői háttér, részben a versenyképes amerikai ajánlatok hiánya volt az oka.

A legkomolyabb amerikai érdeksérelem gyökere az, hogy 2017-ben Panama – megszakítva a diplomáciai kapcsolatot Tajvannal – a Kínai Népköztársaságot ismerte el legitim kínai államként/kormányként¹⁸, 2018-ban pedig Latin-Amerikából elsőként csatlakozott az „Egy Út Egy Övezet” Kezdeményezéshez¹⁹. Ezt követően tucatnyi gazdasági, befektetési, technológiai fejlődési megállapodást kötöttek Panamával. Érdeemes megjegyezni, hogy Panama „szakítása” Tajvannal hat nappal azelőtt történt, hogy Juan Carlos Varela (akkori) panamai elnök személyes látogatást tett Donald Trumpnál, aki szóba sem hozta az ügyet a találkozóon.

Az amerikai célok és esélyek

Bár – ahogy Grönland esetében, úgy itt is – a katonai megszállás esélye foglalkoztatja a világ közvéleményét, ez jelenleg még távlati lehetőségként sem reális. Az elsődleges cél a kínai gazdasági-infrastrukturális térnyerés megállítása, ezzel együtt pedig az amerikai stratégiai érdekek védelme. Ennek a Panama-csatorna kapcsán három pillére van: a bővülő kereskedelemben az amerikai szabad hozzáférés fenntartása, és lehetőség szerint a kínai áruforgalom csökkentése. Utóbbinak nem a kínai hozzáférés megakadályozása az eszköze, hanem a térségbe irányuló kínai export csökkentése és amerikai exporttermékekkel történő helyettesítése. Ennek egyik módja lehet a Trump által hirdetett vám- és kereskedelmi háború –

¹⁵ Daniel F. RUNDE – Amy DORING: [Key Decision Point Coming for Panama Canal](#). [online], 2021. 05. 21. Forrás: CSIS [2025. 02. 04.]

¹⁶ Evan L. PETTUS: [The expanding leverage of the People's Republic of China in Latin America: Implications for US national security and global order](#). [online], 2023. 10. 05. Forrás: Southcom.mil [2025. 02. 04.]; John GRADY: [SOUTHCOM commander warns of rise of Chinese investment in South America, Caribbean](#). [online], 2024. 03. 12. Forrás: USNI.org [2025. 02. 04.]

¹⁷ Azt is érdemes jelezni, hogy az amerikai stratégiai gondolkodásban a Panama-csatornát fenyegető kínai jelenlét gondolata már az 1990-es években is jelen volt, amikor egészen mások voltak az erőviszonyok és a kínai gazdasági jelenlét a térségben. 1999 őszén a Szenátus Fegyveres Erők Bizottsága tárgyalta a Hutchinson Whampoa ügyet, és akkor azzal zárták le, hogy lehet geopolitikai motivációja a Kínai Népköztársaság részéről, de kis stratégiai hatással bír (illetve bírt akkor). Lásd: Ivan ELAND: [Ghosts of the old War](#). [online], 1999. 10. 12. Forrás: Cato Institute [2025. 02. 04.]

¹⁸ [Panama cuts ties with Taiwan in favour of China](#). [online], 2017. 06. 13. Forrás: BBC [2025. 02. 04.]

¹⁹ [Panama cozies up to China](#). [online], 2018. 04. 12. Forrás: DW [2025. 02. 04.]

ami kétélű fegyver és visszafelé is elsülhet. A második pillér a regionális infrastruktúra-fejlesztésben az amerikai szerep növelése – ugyancsak Kína, és kifejezetten az „Egy Út, Egy Övezet” projektek kiszorításával. Ehhez azonban jelentős tőkebefektetésekre van szükség, amit az Egyesült Államoknak kell kigazdálkodnia. A harmadik pillér a kereskedelemhez és a befektetések megtérüléséhez kapcsolódik, és ez az energiaexport, avagy a Trump által meghirdetett energia-dominancia, ami által a hazai kitermelésű szénhidrogénekkel rengeteg extra profitot próbálnak termelni, ennek pedig el kell jutnia a világ minden térségébe, kiemelten Kelet-Ázsiába (Japán, Dél-Korea). Mindhárom elem összekapcsolódik a Panama-csatorna ügyében.

Ehhez még egy, az amerikai–panamai relációban kulcsfontosságú téma is kapcsolódik, ami Panama tárgyalási helyzetét erősíti: az ország Darién régiója, egy dzsungellel borított hegyvidéki övezet, a Dél-Amerikából Kolumbián át észak felé – lehetőleg az Egyesült Államokba – tartó irreguláris migráció egyik fő útvonala. A terepadottságok miatt szinte nem létező határellenőrzés kialakításához és a migrációs hullámok megállításához jelentős erőforrásokra van szükség, amit Panama egyedül nem tud fedezni. Ugyanakkor az Washington érdeke is, hogy ez az ellenőrzés létezzen, a határok ne legyenek átjárhatóak, a migránsok tízezrei ne keljenek át a Darién régió és Panamán, ezért a fenyegetőzésen és a kiutasításokon, visszatoloncolásokon túlmenően amerikai hírszerzési, rendvédelmi (akár katonai) és nem utolsósorban anyagi támogatás segíthet a kihívás kezelésében. Ha Trump akár a csatorna, akár más ügyek kapcsán túl keményen lép fel, Panama számára a migráció (nem kezelése) még mindig fontos ütőkártyát jelenthet.

A fenti célok elérését szolgálta Marco Rubio amerikai külügyminiszter február 2-i útja, amely beiktatása után elsőként Latin-Amerikába, ezen belül is Panamába vezetett. A nyilvánvaló migrációs ügyek megtárgyalása mellett a csatorna kérdése is napirenden volt – és bár a tárgyalások tartalmát részleteiben nem hozták nyilvánosságra, Panama szinte azonnal bejelentette, hogy nem fogja megújítani szerepvállalását az „Egy Út, Egy Övezet” Kezdeményezésben.²⁰ Ezzel kézzelfogható eredményét láthatjuk annak, amikor egy nagyhatalom gazdasági és diplomáciai nyomásgyakorlással, de a katonai fenyegetés távoli lebegtetésével engedményt tud kicsikarni egy sokkal gyengébb, kiszolgáltatottabb szereplőtől.

Ugyanakkor a már meglévő kínai jelenlét gyengítésére csak olyan formában nyílik lehetőség, ha az érvényben lévő szerződéseket újra tárgyalnák, felmondanák, vagy a kínai befektetéseket (amennyiben lehetséges) kivásárolnák. A Hutchinson Whampoa kikötő-üzemeltetésével kapcsolatban éppen folyamatban van egy panamai felülvizsgálat²¹, és amennyiben ennek eredménye visszasságokra mutatna rá, az alapot adhatna a szerződések esetleges felmondásának, bár ez hosszas jogi procedúrát eredményezhet. Ezt követően kerülhetne sor versenyképesebb amerikai üzemeltetői ajánlatok benyújtására és a két kikötő amerikai gazdasági befolyás alá vonására.

²⁰ Simon LEWIS – Elida MORENO: [Rubio tells Panama to end China's influence of canal or face US action](#). [online], 2025. 02. 03. Forrás: Reuters [2025. 02. 04.]

²¹ Helen DAVIDSON: [Rubio welcomes Panama's move to exit Chinese infrastructure plan as 'great step forward'](#). [online], 2025. 02. 04. Forrás: The Guardian [2025. 02. 04.]

John Lukacs Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések 2025/4

Az „SVKK Elemzések” 2003 óta munkatársaink tematikus szakpolitikai elemzéseit megjelentető időszakos kiadvány, melyben a szerzők független kutatói álláspontjukat közlik.

Az NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézetének keretében működő Stratégiai Védelmi Kutatási Program szakpolitikai kutatásokat végez, a kiadványaiban megjelenő elemzések, álláspontok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézet Stratégiai Védelmi Kutatási Program

Szerkesztés és tördelés:
Tálas Péter

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: jli@uni-nke.hu

2024 – : NKE Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések (ISSN 2063-4862)

2019–2024: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4862)

2012–2019: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4862)

2011–2012: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

2007–2011: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4854)

2003–2007: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

© Csiki Varga Tamás